

Pedagoški programi v Muzeju Železniki

Katja Mohorič Bonča

Muzeji vršijo številne funkcije: znanstveno, družbeno, predstavitveno, izobraževalno. Vse skozi so se sicer zavedali svojega poslanstva, vendar se v zadnjih desetletjih dogajajo spremembe predvsem v njihovi izobraževalni funkciji. Spremenil se je način naganjanja obiskovalcev. Muzeji so postali prostori, ki obiskovalcem poleg klasičnih ogledov zbirk ponujajo tudi vsebine za aktivno preživljanje prostega časa. Pasivni obiskovalec muzeja sedaj lahko postane aktivni obiskovalec.

V Muzeju Železniki ob klasičnih vodenjih po muzejskih zbirkah, ki so prilagojena starostnim stopnjam, nudimo tudi učne ure, ki se ujemajo s šolskim učnim načrtom. Najmlajšim je namenjena učna ura Kaj je muzej, kaj je staro. Prvi triadi osnovne šole je na voljo učna ura Kaj je uporabljala moja babica, kjer ob posameznih predmetih iz babičinega gospodinjstva otrokom približamo čas naših babic. V učni uri Železarstvo otroci ob maketah železarskih obratov spoznajo posamezne faze železarstva. Ta učna

ura je primerna za učence 4. in 5. razreda osnovne šole. Osmošolcem je na voljo učna ura Manufaktura, trgovina, mitnica, kjer na primeru manufakturne proizvodnje v Železnikih utrdimo pojme, s katerimi se srečajo pri klasičnem pouku zgodovine. Učna ura Čipkarstvo v Železnikih je primerna za vse starostne stopnje, kajti ura je prilagojena starosti obiskovalcev.

Novost v muzejski ponudbi so počitniške muzejske delavnice. Za tovrstne programe je značilno aktivno sodelovanje in praktično delo. Tak način udejstvovanja spodbuja ustvarjalnost, razmišljanje, sklepanje in povezovanje različnih tem. Ne nazadnje, tak način učenja je tudi zabaven. Nagovorili smo učence prvih dveh triad, vendar so primerne za vse razrede, saj jih vsebinsko prilagodimo vsem starostnim stopnjam.

Po uspešno izvedenih in sprejetih muzejskih delavnicah v zimskih šolskih počitnicah februarja 2009 (v šolskem letu 2008/2009), ko smo se na prvi delavnici pogovarjali o železarstvu, na drugi pa o oglarstvu, smo delavnice pripravili še med poletnimi počitnicami. V čipkarskem tednu, 16. julija 2009, smo tako na dvorišču Muzeja Železniki spet gostili mlade, ki jih zanima zgodovina. Tema poletne delavnice je bila mlinarstvo, dejavnost, ki je bila nekdaj v naših krajih močno razširjena, s spremembo življenjskega stila pa je tako rekoč potonila v pozabo. Otroci so se seznanili z različnimi načini mletja žit. Natančneje so spoznali vodne pogone in mletje žit v vodnem mlinu. Druženje smo nadaljevali v prijetnem poletnem hladu muzejskega dvorišča, kjer so otroci izdelali družabno igro mlin, ki ji v Železnikih rečemo tudi fiželkarca, saj za postavitev "mlina" v tej igri lahko uporabimo fižolčke.

Med jesenskimi šolskimi počitnicami v šolskem letu 2009/2010, 27. oktobra 2009, smo otroke spet povabili na počitniško muzejsko dogodivščino. Muzejsko delavnico v teh šolskih počitnicah bi lahko poimenovali tudi Lov na zaklad, kajti mladi muzejski raziskovalci so tokrat odkrivali muzejske zaklade v Muzeju Železniki. Udeleženci so reševali zastavljene uganke, ki so se navezovalle na razstav-

ljene muzejske predmete v zbirkah, in z vsako rešitvijo so bili bližje končnemu zakladu. Spoznali so veliko muzejskih predmetov in ugotovili, da je vsak muzejski predmet pravzaprav zaklad, vendar jih je na koncu poti vseeno pričakal še sladek čokoladni zaklad. Dogodivščina se je nadaljevala na galeriji, kjer so udeleženci odkrivali in spoznavali skrite muzejske predmete, risali in se zabavali ob družabnih igrah.

V zimskih šolskih počitnicah smo pripravili dve počitniški delavnici. V torek, 23. 2. 2010, smo se pogovarjali o življenju in delu kovačev. Po ogledu železarskega dela muzeja smo naše druženje nadaljevali na galeriji, kjer so udeleženci delavnic iz papirja in papirnatega lepilnega traku izdelali kovaški izdelek, ki smo ga na koncu še pobarvali. Pod natančnimi in marljivimi otroškimi rokami so nastala čudovita kladiiva, žebliji in motika. Z isto tehniko izdelave je nastala celo papirnata maketa plavža. V delu in vselem razpoloženju sta minili uri našega druženja in iz izrazov na otroških obrazih je bilo razbrati zadovoljstvo in pričakovanje četrtrkove delavnice.

Glavna tema četrtrkove delavnice (25. 2. 2010) so bili gregorčki, ki v Železnikih naznanjajo prihod pomladi in svetlobe, ko umetna razsvetljava čez dan pri delu ni več potrebna. Vsak udeleženec delavnice je naredil svojega gregorčka. Na vsakem so bili motivi iz nekdanjih kovaških Železnikov: maketa vigenjca in silhueta plavža v ozadju. Vendar je bilo to šele osnova otroški domišljiji in ustvarjalnosti. Z raznimi detajli so naredili čudovite prizore in mali kovaški trgi na kartonasti podlagi so zaživi. Nastali so čudoviti gregorčki, ki so 12. marca v Plnadi odnesli umetno luč in pozdravili prihod pomladi.

Z obiskom otroških muzejskih delavnic smo v Muzeju Železniki zelo zadovoljni. Še posebej nas veseli, da se otroci k nam radi vračajo, pogosto pa pripeljejo tudi svoje prijatelje. Delavnice tako postajajo stalnica v muzejski ponudbi in niso vezane samo na počitniški čas. Namenjene so tudi šolskim skupinam, ki obisk muzeja lahko nadgradijo tudi s katero od delavnic.

Udeleženci železarske in oglarske delavnice februarja 2009.

Udeleženci mlinarske delavnice julija 2009.

Udeleženci muzejske delavnice Lov na zaklad oktobra 2009.

Udeleženci muzejske delavnice februarja 2010.

Foto: Katja Mohorič Bonča